

Sjungos padėtis 2018 m. Europos Komisija siūlo priemones laisviems ir sąžiningiems Europos rinkimams užtikrinti

Strasbūras, 2018 m. rugsėjo 12 d.

Europos Komisija siūlo priemones laisviems ir sąžiningiems Europos rinkimams užtikrinti

2018 m. rugsėjo 12 d. metiniame pranešime apie Sąjungos padėtį Komisijos Pirmininkas **Jeanas-Claude'as Junckeris** sakė: „Turime ginti mūsų laisvus ir sąžiningus rinkimus. Todėl Komisija šiandien siūlo naujas taisykles, kurios padės geriau apsaugoti mūsų demokratinius procesus nuo trečiųjų šalių manipuliacijų ar privačių interesų.“

Siekdamas užtikrinti, kad ateinančių metų Europos Parlamento rinkimai būtų organizuojami sąžiningai, laisvai ir saugiai, Komisijos Pirmininkas **Jeanas-Claude'as Junckeris** savo pranešime apie Sąjungos padėtį paskelbė rinkinį konkrečių priemonių, kuriomis, be kita ko, bus siekiama užtikrinti didesnę internetinės politinės reklamos skaidrumą ir galimybę nustatyti sankcijas už neteisėtą asmens duomenų naudojimą, siekiant daryti tikslinį poveikį Europos rinkimų rezultatams. Šiandieninių Komisijos pasiūlymų tikslas – užkirsti kelią potencialioms rinkimų grėsmėms ir taip stiprinti Sąjungos demokratiškas sistemas atsparumą.

Neseni pavyzdžiai rodo, kad į piliečius orientuotų masinių dezinformacijos kampanijų, kuriomis siekiama diskredituoti rinkimus ir sumenkinti jų teisėtumą, pavojus yra realus. Įtariama, kad būtų ir neteisėto naudojimosi piliečių asmens duomenimis atvejų. Be to, išpuoliai rinkimų infrastruktūros ir rinkimų kampanijos informacinių sistemų atžvilgiu yra hibridinės grėsmės, kurioms taip pat reikia užkirsti kelią. Rengiantis ateinančiais metais vyksiantiems Europos rinkimams, būtina stiprinti Europos demokratinį atsparumą ir užtikrinti, kad įprastinės rinkimų proceso skaidrumo ir apsaugos nuo užsienio kišimosi taisyklės būtų taikomos ir internete.

Pirmasis Komisijos pirmininko pavaduotojas **Fransas Timmermansas** teigė: „Demokratija drauge su teisinės valstybės principais ir pagrindinėmis teisėmis yra piliečių ir Sąjungos savasties dalis. Nebūkime naivūs: tikrai yra žmonių, norinčių sužlugdyti Europos rinkimus ir turinčių įmantrių šiam tikslui skirtų ginklų. Todėl turime skubiai imti bendradarbiauti ir didinti mūsų demokratinį atsparumą. Šiandien skelbiamas dokumentų apie rinkimus rinkinys – pirmasis mūsų indėlis.“

Už teisingumą, vartotojų reikalus ir lyčių lygybę atsakinga Komisijos narė **Vėra Jourová** pridūrė: „Turime mokytis iš neseniai vykusių rinkimų ir referendumų. Norime maksimaliai sumažinti pavojus būsimiems rinkimams, įskaitant neskaidrią politinę reklamą ir piktnaudžiavimą (ypač užsienio veikėjų) asmens duomenimis. Noriu, kad europiečiai rinkimuose galėtų spręsti savo valia. Todėl turi ateiti galas rinkimų taisyklių internetinei anarchijai.“

Šiandien Europos Komisijos pristatomas priemonės sudaro:

- **Rekomendacija dėl rinkimų srities bendradarbiavimo tinklų, skaidrumo internete ir apsaugos nuo kibernetinių incidentų ir kovos su dezinformacija kampanijų.** Valstybės narės raginamos sukurti nacionalinį bendradarbiavimo rinkimų srityje tinklą, kuriam priklausytų įvairios institucijos, įskaitant rinkimų, kibernetinio saugumo, duomenų apsaugos ir teisėsaugos institucijas, ir paskirti kontaktinį asmenį, kuris dalyvautų Europos lygmens rinkimų srities bendradarbiavimo tinkle. Tai padės valdžios institucijoms greitai nustatyti potencialias grėsmes, dalytis informacija ir užtikrinti spartų ir gerai koordinuojamą atsaką.
- Be to, Komisija rekomenduoja užtikrinti **didėsni internetinės politinės reklamos ir tikslinių grupių skaidrumą.** Europos ir nacionalinės politinės partijos, fondai ir kampanijų organizatoriai turėtų viešinti informaciją apie internetinėms reklaminėms kampanijoms skirtas išlaidas, nurodyti, kuri partija ar politinė grupė remia tą internetinę politinę reklamą, ir paskelbti informaciją apie tikslinius kriterijus, kuriais vadovautasi skleidžiant informaciją piliečiams. Tais atvejais, kai šių principų nesilaikoma, valstybės narės turėtų taikyti nacionalines sankcijas.
- **Nacionalinės valdžios institucijos, politinės partijos ir žiniasklaida taip pat turėtų imtis priemonių, kad apsaugotų savo tinklus ir informacijos sistemas** nuo kibernetinių grėsmių,

remdamosi nacionalinių institucijų tinklų ir informacinių sistemų (TIS) bendradarbiavimo grupėje parengtomis gairėmis, drauge su ES kibernetinio saugumo agentūra ir Europos Komisija.

- **ES duomenų apsaugos teisės taikymo gairės.** Šios gairės padės nacionalinėms institucijoms ir Europos bei nacionalinėms politinėms partijoms rinkimų kontekste taikyti ES teisėje nustatytą duomenų apsaugos prievolę. ES Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas taikomas nuo 2018 m. gegužės mėn. Jis, be kita ko, aprėpia Europos ir nacionalines politines partijas ir kitus rinkimų srities veikėjus, kaip antai duomenų brokerius ir socialinės žiniasklaidos platformas. Atsižvelgdama į „Cambridge Analytica“ atvejį ir apskritai į augantį asmens duomenimis grindžiamą mikropoveikį balsuotojams, Komisija primena, kokias duomenų apsaugos prievoles turi visi Europos rinkimų suinteresuotieji subjektai.
- **Keičiami teisės aktai, kad būtų sugriežtintos Europos politinių partijų finansavimo taisyklės.** Tiksliniu 2014 m. Reglamento dėl partijų finansavimo pakeitimu bus užtikrinta galimybė nustatyti finansines sankcijas asmens duomenų apsaugos taisyklių pažeidėjams, siekiantiems daryti tyčinį poveikį Europos rinkimų rezultatams. Šios sankcijos dydis galėtų būti iki 5 proc. atitinkamos Europos politinės partijos ar fondo metinio biudžeto. Sankcijas nustatytų ir išreikalautų Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų institucija. Be to, pažeidėjai sankcijos skyrimo metais negalėtų prašyti finansavimo iš bendrojo Europos Sąjungos biudžeto.
- **Reglamentas, kuriuo siekiama sutelkti kibernetinio saugumo technologijų išteklius ir žinias.** Siekdama neatsilikti nuo spartaus kibernetinių grėsmių evoliucijos tempo, Komisija siūlo suburti Kibernetinio saugumo koordinavimo centrų tinklą, kad būtų galima tikslingiau ir koordinuočiau skirstyti turimas lėšas kibernetinio saugumo bendradarbiavimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų sritims. Naujasis Europos kibernetinio saugumo kompetencijos centras valdys su kibernetiniu saugumu susijusią finansinę paramą iš ES biudžeto ir sudarys palankesnes sąlygas bendroms Sąjungos, valstybių narių ir pramonės investicijoms, kad ši sritis sustiprėtų ir kad būtų užtikrinta mūsų gynybos sistemų modernizacija.

Šiandien siūlomi veiksmai papildo kitus Komisijos vykdomus veiksmus, pavyzdžiui, pradėtas taikyti naujas ES duomenų apsaugos taisykles, pačias įvairiausias priemones, kuriomis siekiama didelio kibernetinio saugumo ES ir dėl kurių šiuo metu deramasi Europos Parlamente ir Taryboje, ir nuolatines pastangas užkirsti kelią internetu skleidžiamai dezinformacijai.

Pagrindiniai faktai

2019 m. gegužės mėn. Europos Parlamento rinkimai vyks visiškai kitokioje politinėje ir teisinėje aplinkoje nei 2014 m. rinkimai. Visi rinkimų suinteresuotieji subjektai, ypač valstybių narių institucijos ir politinės partijos, turi prisiimti ypatingą atsakomybę ginti demokratinius procesus nuo užsienio kišimosi ir neteisėtos manipuliacijos.

[Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas](#) tiesiogiai taikomas nuo 2018 m. gegužės 25 d. Taigi, Europos Sąjunga turi priemonių, kad galėtų užkirsti kelią neteisėtam asmens duomenų naudojimui rinkimų kontekste.

Parlamentas ir Taryba susitarė iš dalies pakeisti teisės aktą, kuriuo reglamentuojami Europos Parlamento rinkimai, ir taip užtikrinti didesnę Europos Parlamento narių rinkimo skaidrumą. Europos politinių partijų ir su jomis susijusių politinių fondų matomumą, pripažinimą, veiksmingumą, skaidrumą ir atskaitomybę didina 2018 m. gegužės 3 d. iš dalies pakeistas [Reglamentas](#) dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo.

Europos Komisija 2018 m. vasario mėn. taip pat paskelbė [Rekomendaciją](#), kurioje nustatyti svarbiausi žingsniai, padėsiantys 2019 m. rinkimus padaryti skaidresnius.

Rinkimų laikotarpiai yra laikomi itin didelės strateginės svarbos ir jautriais taikiniais. Todėl Europos Komisija ir Sąjungos vyriausioji įgaliotinė [2018 m. birželio mėn. bendrame komunikate](#) dėl atsparumo ir pajėgumų didinimo kovojant su hibridinėmis grėsmėmis nustatė sritis, kuriose reikėtų imtis papildomų veiksmų.

Be to, siekdama, kad Europa turėtų tinkamų priemonių apsiginti nuo kibernetinių išpuolių, Europos Komisija [2017 m. rugsėjo mėn.](#) pasiūlė įvairių ES kibernetinio saugumo stiprinimo priemonių rinkinį. Tarp jų buvo ir [pasiūlymas](#) sustiprinti ES kibernetinio saugumo agentūrą ir sukurti naują Europos sertifikavimo sistemą, užtikrinsiančią, kad skaitmeniniai produktai ir paslaugos būtų saugūs naudoti.

Komisija savo 2018 m. balandžio 26 d. [komunikate](#) taip pat pasiūlė europinį kovos su internetine dezinformacija metodą. Be kita ko, numatytas savireguliacinis praktikos kodeksas, skirtas interneto platformoms ir reklamos pramonei – tai būtinas žingsnis norint užtikrinti skaidrią, sąžiningą ir patikimą būsimų Europos rinkimų internetinę kampaniją. Tikimasi, kad interneto platformos ir reklamos pramonė jau artimiausiomis savaitėmis susitars su žiniasklaida, akademinio pasauliu ir vadinamaisiais faktų tikrintojais dėl minėto praktikos kodekso ir pradės jį taikyti.

Daugiau informacijos

[2018 m. pranešimo apie Sąjungos padėtį interneto svetainė](#)

[Informacijos suvestinė](#). Laisvi ir sąžiningi Europos rinkimai

[Komisijos komunikatas](#) „Laisvi ir sąžiningi Europos rinkimai“

[Komisijos rekomendacija](#) dėl rinkimų srities bendradarbiavimo tinklų, skaidrumo internete ir apsaugos nuo kibernetinių incidentų ir kovos su dezinformacija kampanijų vykstant Europos Parlamento rinkimams

[Komisijos gairės](#) „Sąjungos duomenų apsaugos teisės taikymas rinkimų kontekste“

[Informacijos suvestinė](#). Europiečių asmens duomenų apsauga rinkimuose

[Pasiūlymas iš dalies pakeisti Reglamentą](#) dėl Europos politinių partijų finansavimo

[Informacijos suvestinė](#). Europos kibernetinio saugumo didinimas

[Pasiūlymas dėl Komisijos reglamento](#), kuriuo steigiami Europos kibernetinio saugumo mokslinių tyrimų ir kompetencijos centras ir Kibernetinio saugumo kompetencijos centrų tinklas

IP/18/5681

Žiniasklaidai:

[Christian WIGAND](#) (+32 2 296 22 53)

[Melanie VOIN](#) (+ 32 2 295 86 59)

Visuomenei: [Europe Direct](#) , tel. [00 800 67 89 10 11](#) e. paštas